

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 343-01/06-03/03

Urbroj: 5030114-06-2

Zagreb, 16. studenoga 2006.

**MINISTARSTVO MORA, TURIZMA,
PROMETA I RAZVITKA**

**MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I
EUROPSKIH INTEGRACIJA**

MINISTARSTVO FINANCIJA

Predmet: Odluka o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o zračnom prometu

U prilogu se dostavlja predmetna Odluka, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 16. studenoga 2006. godine.

Prilog: 1

TAJNICA

Jagoda Premužić

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 7. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne Novine, broj 28/96), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 16. studenoga 2006. godine donijela

ODLUKU

o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o zračnom prometu

I.

Na temelju članka 138. Ustava Republike Hrvatske pokreće se postupak za sklapanje Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o zračnom prometu (u daljnjem tekstu: Sporazum o zračnom prometu).

II.

Između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade do sada nije sklopljen dvostrani međunarodni ugovor o zračnom prometu, a niti je između dviju država uspostavljen izravni, redoviti zračni promet. Do sklapanja ovog Sporazuma dolazi na nedavnu inicijativu kanadske strane, koja je iskazana u diplomatskoj noti Veleposlanstva Kanade u Zagrebu. Naime, Republika Hrvatska je sklapanje Sporazuma o zračnom prometu kanadskoj strani već predlagala još početkom 1995. godine, no kanadska ga je strana tada neizravno odbila. Pri tome je navela da je nužna pretpostavka za njegovo sklapanje jasno iskazani komercijalni interes barem jednog kanadskog zračnog prijevoznika za letenje prema Republici Hrvatskoj, a kojega u tom trenutku, navodno, nije bilo. Od tog vremena do danas situacija na globalnom zrakoplovnom tržištu se bitno izmijenila što je utjecalo i na kanadsku stranu da preispita svoje ranije stavove glede sklapanja Sporazuma o zračnom prometu. Hrvatski je interes za sklapanje navedenog Sporazuma, međutim, i dalje podjednako prisutan danas kao i te 1995. godine. Njegovo sklapanje u prvom redu pospješilo bi mogućnost za što skorijom uspostavom izravnih zračnih linija između dvije zemlje jer bi on predstavljao međunarodnopravnu pretpostavka za uvođenje takvih zračnih linija između dvije zemlje, što je u obostranom interesu obiju zemalja. Na taj bi se način hrvatskim, odnosno kanadskim zračnim prijevoznicima omogućilo obavljanje takvog prometa po već unaprijed dogovorenim pravilima. Za Republiku Hrvatsku to bi bilo od velikog značaja zbog njenog čvršćeg povezivanja s brojnom hrvatskom dijasporom u Kanadi. Osim toga, njegovim sklapanjem olakšala bi se i osnažila već postojeća suradnja, ali i omogućila uspostava novih oblika gospodarske, kao i svih drugih oblika suradnje s ovom velikom i značajnom državom.

III.

Sklapanje Sporazuma o zračnom prometu predlaže se radi unapređenja dvostranih odnosa između dvije zemlje u toj oblasti, te stvaranja sustavnog pravnog okvira u području međunarodnog zračnog prometa koji će omogućiti jednostavnije uspostavljenje prometnih i robnih tokova između Republike Hrvatske i Kanade, a zračnim prijevoznicima dviju zemalja unaprijed utvrditi način i uvjete poslovanja na tim tržištima.

Sklapanjem Sporazuma o zračnom prometu će se, na principu uzajamnosti, utvrditi prava i obveze državnih tijela i zračnih prijevoznika u obavljanju zračnog prometa između dviju zemalja, te će se posebno urediti pitanja određivanja zračnih prijevoznika za obavljanje prometa između dviju zemalja, prometna prava i linije, kapaciteti i tarife, angažiranja radne snage za vlastite potrebe te prodaja i transfer dobiti, čime će se omogućiti stabilan položaj određenim zračnim prijevoznicima na stranom tržištu, te istovremeno ostvariti odgovarajuća zaštita domaćeg tržišta u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

IV.

Prihvaća se Nacrt sporazuma o zračnom prometu, kao osnova za vođenje pregovora.

Nacrt sporazuma iz stavka 1. ove točke sastavni je dio ove Odluke.

V.

Određuje se izaslanstvo Republike Hrvatske za vođenje pregovora u slijedećem sastavu:

- pomoćnik ministra mora, turizma, prometa i razvitka, Uprava zračnog prometa, voditelj izaslanstva;
- predstavnik Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, Odjel međunarodnih poslova, Uprava zračnog prometa;
- predstavnik Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Samostalna služba za međunarodnopravne poslove;
- predstavnik Ministarstva financija, Odjel za granične procedure i izvanredna postupanja Središnjeg ureda Carinske uprave.

Troškovi za rad izaslanstva obuhvaćaju troškove pregovora, a osigurat će se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

VI.

Ovlašćuje se ministar mora, turizma, prometa i razvitka, odnosno veleposlanik Republike Hrvatske u Kanadi da, u ime Vlade Republike Hrvatske, potpiše Sporazum o zračnom prometu.

VII.

Izvršenje Sporazuma o zračnom prometu ne iziskuje dodatna financijska sredstva niti zahtjeva donošenje novih ili izmjenu postojećih zakona, te stoga ne podliježe potvrđivanju u smislu članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

VIII.

Odobrava se ugovaranje privremene primjene Sporazuma o zračnom prometu od datuma njegovog potpisivanja.

Klasa: 343-01/06-03/03

Urbroj: 5030114-06-1

Zagreb, 16. studeni 2006.

PREDSJEDNIK

Dr. sc. Ivo Sanader

SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I
VLADE KANADE
O ZRAČNOM PROMETU

KAZALO

- Članak 1. Definicije
- Članak 2. Prometna prava
- Članak 3. Ovlaštenja za rad
- Članak 4. Opoziv i ukidanje ovlaštenja za rad
- Članak 5. Primjena zakona i propisa
- Članak 6. Priznavanje svjedodžbi i dozvola
- Članak 7. Oslobođenje od carina i drugih naplata i taksi
- Članak 8. Korisničke naknade
- Članak 9. Promet u izravnom tranzitu
- Članak 10. Predstavništvo
- Članak 11. Financijske odredbe
- Članak 12. Odredbe o prijevoznim kapacitetima
- Članak 13. Utvrđivanje tarifa
- Članak 14. Odobravanje rasporeda zračnih linija
- Članak 15. Odredbe o zrakoplovnoj sigurnosti
- Članak 16. Zrakoplovna sigurnost
- Članak 17. Informacije i statistika
- Članak 18. Konzultacije i izmjene i dopune
- Članak 19. Usklađenost s mnogostranim konvencijama
- Članak 20. Rješavanje sporova
- Članak 21. Registracija kod Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva
- Članak 22. Trajanje i otkaz
- Članak 23. Stupanje na snagu

SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I
VLADE KANADE
O ZRAČNOM PROMETU

Vlada Republike Hrvatske i Vlada Kanade, u daljnjem tekstu "ugovorne stranke", kao stranke Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu otvorene za potpisivanje u Chicagu, dana 7. prosinca 1944. godine,

želeći unaprijediti svoje međusobne odnose u području civilnog zrakoplovstva i sklopiti sporazum sa svrhom uspostavljanja zračnog prometa između i iza njihovih državnih područja,

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak1.
DEFINICIJE

1. Za svrhu ovog Sporazuma, ukoliko kontekst ne zahtijeva drugačije:
 - a) Izraz **«Konvencija»** označava Konvenciju o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu otvorenu za potpisivanje u Chicagu, dana 7. prosinca 1944. godine i obuhvaća sve Dodatke usvojene prema članku 90. te Konvencije i bilo koju izmjenu i dopunu Dodataka ili Konvencije prema člancima 90. i 94., koje su usvojene od obje ugovorne stranke;
 - b) Izraz **«zrakoplovne vlasti»** označava u slučaju Republike Hrvatske Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, a u slučaju Kanade,, te u oba slučaja bilo koje drugo tijelo ili osobu koja je ovlaštena vršiti funkcije koje sada izvršavaju navedena tijela;
 - c) Izraz **«određeni zračni prijevoznik (prijevoznici)»** označava zračnog prijevoznika (prijevoznike) koji je određen i ovlašten u skladu s člankom 3. ovog Sporazuma;

- d) Izraz **«državno područje»** ima značenje navedeno u članku 2. Konvencije;
- e) Izrazi **«zračni promet»**, **«međunarodni zračni promet»**, **«zračni prijevoznik»** i **«zaustavljanje u neprometne svrhe»** imaju značenja navedena u članku 96. Konvencije;
- f) Izraz **«kapacitet»** označava:
- ako se odnosi na zrakoplov, korisni teret toga zrakoplova koji je raspoloživ na nekoj liniji ili dijelu neke linije,
 - ako se odnosi na ugovoreni zračni promet, kapacitet zrakoplova koji se koristi u tom prometu pomnožen s brojem letova tog zrakoplova tijekom danog perioda i linije ili dijela linije;
- g) Izraz **«određene linije»** označava linije određene u Dodatku ovom Sporazumu;
- h) Izraz **«tarifa»** označava cijene koje se plaćaju za prijevoz putnika, prtljage i tereta u redovitom zračnom prometu, te uvjete po kojima se te cijene primjenjuju, uključujući naplate provizije i ostale dodatne naknade za agencijske i druge dodatne usluge, ali isključujući naknadu i uvjete za prijevoz pošte;
- i) Izraz **«ugovoreni zračni promet»** označava redoviti zračni promet na linijama određenim u Dodatku ovog Sporazuma za prijevoz putnika, prtljage, tereta i pošte; svakog posebno ili u kombinaciji;
- j) Izraz **«korisničke naplate»** označava naplate koje su zračnom prijevozniku (zračnim prijevoznicima) nametnule nadležne vlasti za korištenje zračnih luka ili opreme i uređaja zračne plovidbe od strane zrakoplova, njegove posade, putnika i tereta.
2. Dodatak ovom Sporazumu čini sastavni dio ovog Sporazuma.

Članak 2. PROMETNA PRAVA

1. Svaka ugovorna stranka dodjeljuje drugoj ugovornoj stranci prava navedena u ovom Sporazumu za svrhu uspostavljanja redovitog međunarodnog zračnog prometa na linijama koje su određene u Dodatku ovom Sporazumu. Zračni prijevoznik (prijevoznici) kojeg je odredila svaka ugovorna stranka imat će, tijekom obavljanja ugovorenog zračnog prijevoza na određenoj liniji, slijedeća prava:

- a) pravo letenja preko teritorija druge ugovorne stranke bez slijetanja,

- b) pravo zaustavljanja na navedenom teritoriju u neprometne svrhe; i
- c) pravo zaustavljanja na teritoriju u mjestima određenim u Dodatku ovom Sporazumu sa svrhom iskrcaja i ukrcaja međunarodnog prometa putnika, prtljage, tereta i pošte.

2. Ništa od navedenog u stavku 1. ovog članka neće se smatrati dodjeljivanjem povlastice određenim zračnim prijevoznicima jedne ugovorne stranke da na teritoriju druge ugovorne stranke vrše ukrcaj putnika, prtljage, tereta i pošte koji se prevozi za naknadu ili najamninu, a koji je upućen prema nekom drugom mjestu na teritoriju te druge ugovorne stranke.

3. Drugi zrakoplovi (ili zračni prijevoznici) svake od ugovornih stranaka isto će tako imati prava navedena u stavku 1. a) i b) ovog članka.

Članak 3. OVLAŠTENJA ZA RAD

1. Svaka ugovorna stranka imat će pravo u pisanom obliku odrediti zračnog prijevoznika ili prijevoznike drugoj ugovornoj stranci u svrhu obavljanja dogovorenog zračnog prometa na utvrđenim linijama.

2. Po primitku takvog određenja, druga će ugovorna stranka, sukladno odredbama stavaka 3. i 4. ovog članka, bez odgađanja dodijeliti određenom zračnom prijevozniku odgovarajuća ovlaštenja za rad.

3. Zrakoplovne vlasti jedne ugovorne stranke mogu od zračnog prijevoznika kojeg je odredila druga ugovorna stranka zatražiti pružanje dokaza da je kvalificiran za ispunjavanje uvjeta propisanih zakonima i propisima koje te vlasti uobičajeno i razumno primjenjuju na letenje u međunarodnom zračnom prometu sukladno odredbama Konvencije.

4. Svaka ugovorna stranka imat će pravo odbiti izdati ovlaštenja za rad koja su navedena u stavku 2. ovog članka ili nametnuti takve uvjete koje smatra neophodnim za korištenje prava određenih u članku 2. ovog Sporazuma od strane određenih zračnih prijevoznika, uvijek kada navedena ugovorna stranka nije uvjerena da ugovorna stranka koja određuje zračnog prijevoznika ili njezini državljani, ili oboje, imaju većinsko vlasništvo i stvarnu kontrolu nad tim zračnim prijevoznikom.

5. Kada je zračni prijevoznik na taj način određen i ovlašten, on može u bilo koje vrijeme započeti sa zračnim prometom, pod uvjetom da su tarifa i redovi letenja uspostavljeni sukladno odredbama članka 13. i članka 14. ovog Sporazuma.

Članak 4.

OPOZIV I UKIDANJE OVLAŠTENJA ZA RAD

1. Svaka ugovorna stranka imat će pravo opozvati ovlaštenje za rad ili ukinuti zračnom prijevozniku kojeg je odredila druga ugovorna stranka korištenje prava navedenih u članku 2. ovog Sporazuma ili nametnuti takve uvjete koje smatra neophodnima za korištenje tih prava:

a) u svakom slučaju kada nije uvjerena da ugovorna stranka koja određuje zračnog prijevoznika ili njezini državljani imaju većinsko vlasništvo i stvarnu kontrolu nad tim zračnim prijevoznikom,

ili

b) u slučaju da se taj zračni prijevoznik ne pridržava zakona i/ili propisa ugovorne stranke koja mu dodjeljuje ta prava,

ili

c) u slučaju da zračni prijevoznik na bilo koji drugi način ne obavlja ugovoreni zračni prijevoz sukladno uvjetima propisanim ovim Sporazumom.

2. Ukoliko trenutno ukidanje, opozivanje ili nametanje uvjeta navedenih u stavku 1. ovog članka nije nužno potrebno radi sprječavanja daljnjih povreda zakona ili propisa, ovo će se pravo primjenjivati isključivo nakon konzultacija između zrakoplovnih vlasti ugovornih stranaka u skladu s člankom 18. ovog Sporazuma. Takve će se konzultacije održati u roku od trideset (30) dana od primitka obavijesti.

Članak 5.

PRIMJENA ZAKONA I PROPISA

1. Zakoni i propisi jedne ugovorne stranke koji se odnose na ulazak, boravak ili izlazak zrakoplova koji obavlja međunarodnu zračnu plovidbu sa njezinog teritorija, ili koji se odnose na letenje i zračnu plovidbu tog zrakoplova dok se nalazi unutar njezinog teritorija, primjenjivat će se na zrakoplove obiju ugovornih stranaka bez razlike na njihovu nacionalnu pripadnost, te će ih takvi zrakoplovi poštivati prilikom ulaska ili izlaska, te tijekom boravka na teritoriju te ugovorne stranke.

2. Zakone i propise jedne ugovorne stranke koji se odnose na ulazak, carinjenje, tranzit, useljenje, putovnice, carinsku kontrolu i karantenu poštivat će određeni zračni prijevoznik druge ugovorne stranke, te će se primjenjivati na njegove putnike, prtljagu, posadu, teret i poštu prilikom tranzita, ulaska, izlaska, te tijekom boravka na teritoriju prve ugovorne stranke.

Članak 6.
PRIZNAVANJE SVJEDODŽBI I DOZVOLA

1. Svjedodžbe o plovidbenosti, potvrde o osposobljenosti i dozvole izdane ili priznate važećim od strane jedne ugovorne stranke priznat će, za vrijeme njihova važenja, i druga ugovorna stranka, uz uvjet da su zahtjevi prema kojima su te svjedodžbe i dozvole izdane ili priznate važećima jednaki ili viši od minimalnih standarda koji se mogu utvrditi sukladno Konvenciji.

2. Svaka ugovorna stranka, međutim, zadržava pravo odbiti priznati važećima, u svrhu letova iznad svog vlastitog teritorija, potvrde o osposobljenosti i dozvole koje je njezinim vlastitim državljanima dodijelila ili priznala važećima druga ugovorna stranka ili neka druga država.

Članak 7.
OSLOBOĐENJE OD CARINA I DRUGIH NAPLATA I POREZA

1. Svaka će ugovorna stranka, na osnovu uzajamnosti, osloboditi određenog zračnog prijevoznika (određene zračne prijevoznike) druge ugovorne stranke prema svom nacionalnom zakonodavstvu od ograničenja uvoza, carina, drugih davanja, troškova inspekcijских pregleda i drugih nacionalnih davanja i naplata za zrakoplov, gorivo, maziva ulja, potrošne zalihe tehničke opreme, rezervne dijelove uključujući motore, uobičajenu zrakoplovnu opremu, zalihe zrakoplova i druge materijale namijenjene uporabi ili upotrijebljene isključivo u svezi s letom ili servisiranjem zrakoplova određenog zračnog prijevoznika (određenih zračnih prijevoznika) te druge ugovorne stranke koji obavlja ugovoreni zračni promet, kao i zalihe zrakoplovnih karata, zrakoplovnih tovarnih listova, bilo kakav tiskani materijal koji na sebi nosi tiskanu oznaku tvrtke i uobičajeni reklamni materijal koji taj određeni zračni prijevoznik dijeli besplatno.

2. Oslobođenja dodijeljena ovim člankom primjenjivat će se na materijale navedene u stavku 1. ovog članka koji su:

- a) uneseni na državno područje jedne ugovorne stranke od strane ili u ime određenog zračnog prijevoznika (određenih zračnih prijevoznika) druge ugovorne stranke;
- b) zadržani u zrakoplovu određenog zračnog prijevoznika (određenih zračnih prijevoznika) jedne ugovorne stranke prilikom dolaska na ili odlaska s državnog područja druge ugovorne stranke;
- c) ukrcani u zrakoplov određenog zračnog prijevoznika (određenih zračnih prijevoznika) druge ugovorne stranke i namijenjeni uporabi tijekom obavljanja ugovorenog zračnog prijevoza; bilo da se ti materijali koriste ili troše u potpunosti na državnom području ugovorne stranke koja dodjeljuje

navedeno oslobođenje ili ne, pod uvjetom da se navedeni materijali ne otuđuju na teritoriju navedene ugovorne stranke.

3. Niti jedna ugovorna stranka neće biti obvezna dodijeliti određenom zračnom prijevozniku (određenim zračnim prijevoznicima) druge ugovorne stranke oslobođenje ili oprost od carina, troškova inspekcijskih pregleda ili sličnih naplata, ako ta druga ugovorna stranka ne bude dodijelila oslobođenje ili oprost od takvih naplata određenom zračnom prijevozniku (određenim zračnim prijevoznicima) prve ugovorne stranke.

4. Redovna zrakoplovna oprema, kao i materijali i zalihe koje se zadržavaju u zrakoplovu bilo koje ugovorne stranke mogu se iskrcati na državno područje druge ugovorne stranke samo uz odobrenje carinskih vlasti tog teritorija. U tom slučaju, iste se mogu staviti pod nadzor navedenih vlasti sve do trenutka njihovog ponovnog izvoza ili dok se na drugi način ne uklone u skladu s carinskim propisima.

5. Za materijale navedene u stavcima 1. i 4. ovog članka može se zatražiti da ostanu pod carinskim nadzorom i kontrolom.

Članak 8. KORISNIČKE NAKNADE

1. Niti jedna od ugovornih stranaka neće određenom zračnom prijevozniku (određenim zračnim prijevoznicima) druge ugovorne stranke nametnuti ili dopustiti nametanje korisničkih naknada viših od onih koje su nametnute njezinim vlastitim zračnim prijevoznicima koji sudjeluju u sličnom međunarodnom zračnom prometu.

2. Svaka ugovorna stranka će potaknuti konzultacije o korisničkim naknadama između svojih tvrtki nadležnih za pružanje usluga i zračnih prijevoznika koji koriste njihove usluge i uređaje, kada je moguće, preko organizacija koje zastupaju te zračne prijevoznike.

Članak 9.
PROMET U IZRAVNOM TRANZITU

Putnici, prtljaga i teret u izravnom tranzitu preko teritorija jedne ugovorne stranke koji ne napuštaju područje zračne luke namijenjeno u tu svrhu podlijevat će isključivo pojednostavljenoj kontroli s izuzetkom mjera koje se odnose na sigurnost zračnog prometa i kontrolu narkotika. Prtljaga i teret u izravnom tranzitu bit će izuzeta od carinskih davanja i drugih naplata.

Članak 10.
PREDSTAVNIŠTVO

1. Svaka ugovorna stranka dodijelit će određenom zračnom prijevozniku (određenim zračnim prijevoznicima) druge ugovorne stranke pravo da na njezino državno područje dovede i zadrži tehničko i komercijalno osoblje potrebno za obavljanje ugovorenog zračnog prijevoza u mjeri u kojoj intenzitet tog zračnog prijevoza zahtijeva. Navedeno osoblje podlijevat će zakonima i propisima te ugovorne stranke koji se odnose na ulazak i boravak na njezinom državnom području, te će, na osnovu uzajamnosti, i s minimalnim kašnjenjem, dodijeliti tome osoblju potrebne dozvole za rad, radne vize ili druge slične dokumente.

2. Te zahtjeve glede osoblja, prema stavu određenog zračnog prijevoznika, može ispuniti njegovo vlastito osoblje ili se mogu koristiti usluge neke druge organizacije, tvrtke ili zračnog prijevoznika koji posluje na državnom području druge ugovorne stranke, a ovlašten je za pružanje navedenih usluga na državnom području te ugovorne stranke.

3. U slučaju imenovanja glavnog zastupnika ili glavnog prodajnog zastupnika, taj će se zastupnik imenovati u skladu s odgovarajućim primjenjivim zakonima i propisima svake ugovorne stranke.

Članak 11.
FINANCIJSKE ODREDBE

1. Svaki određeni zračni prijevoznik imat će pravo na državnom području druge ugovorne stranke prodavati i izdavati svoje vlastite prijevozne dokumente izravno, i prema vlastitom nahođenju, posredstvom svojih zastupnika. Takvi zračni prijevoznici imat će pravo prodavati navedeni prijevoz, a svaka osoba bit će slobodna platiti takav prijevoz u lokalnoj valuti ili bilo kojoj konvertibilnoj valuti.

2. Svaki određeni zračni prijevoznik imat će pravo promijeniti i doznačiti u svoju zemlju, na zahtjev i prema važećem deviznom tečaju, višak prihoda iznad rashoda koji je ostvaren u svezi s prijevozom putnika, prtljage, tereta i pošte.

Gore navedeni prijenos bit će proveden u konvertibilnim valutama, te u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i primjenjivim propisima o deviznom poslovanju.

Članak 12. ODREDBE O PRIJEVOZNIČKIM KAPACITETIMA

1. Postojat će pravedna i jednaka prilika za određenog zračnog prijevoznika (određene zračne prijevoznike) obje ugovorne stranke da obavljaju ugovoreni zračni promet na bilo kojoj liniji određenoj u dodatku ovog Sporazuma.
2. U obavljanju ugovorenog zračnog prometa na linijama određenim u dodatku ovog Sporazuma, određeni zračni prijevoznik (prijevoznici) svake od ugovornih stranaka uzimat će u obzir interese određenog zračnog prijevoznika (određenih zračnih prijevoznika) druge ugovorne stranke tako da ne utječe nepravedno na obavljanje letova potonjeg zračnog prijevoznika (potonjih zračnih prijevoznika) koje on obavlja u cijelosti ili na dijelu istih zračnih linija.
3. Ugovoreni zračni promet kojeg obavlja određeni zračni prijevoznik (obavljaju određeni zračni prijevoznici) ugovornih stranaka vodit će računa o općim potrebama za prijevozom na određenim linijama i imat će kao svoj primarni zadatak osiguranje kapaciteta, sukladno razumnom faktoru popunjenosti, odgovarajućeg sadašnjim i razumno predviđenim zahtjevima za budućim prijevozom putnika, prtljage, tereta i pošte upućenog s teritorija ili usmjerenog na teritorij ugovorne stranke koja je odredila navedenog zračnog prijevoznika (navedene zračne prijevoznike).
4. Određeni zračni prijevoznik (prijevoznici) objiju ugovornih stranaka mogu se sporazumjeti o učestalosti i kapacitetu zračnog prijevoza koje će ponuditi na određenim linijama. Na taj način dogovoreni učestalost i kapacitet bit će podneseni na odobrenje zrakoplovnim vlastima objiju ugovornih stranaka. Takav kapacitet će se s vremena na vrijeme prilagođavati ovisno o zahtjevima za prometom, a prilagodbe će isto tako odobravati zrakoplovne vlasti objiju ugovornih stranaka.
5. U slučaju da se ne postigne dogovor sukladno stavku 4. ovog članka, kapacitet koji će se pružati i učestalost zračnog prometa koji će obavljati određeni zračni prijevoznik (prijevoznici) svake od ugovornih stranaka dogovorit će se između zrakoplovnih vlasti ugovornih stranaka.

Članak 13. **UTVRĐIVANJE TARIFA**

1. Tarife koje će određeni zračni prijevoznik (prijevoznici) jedne ugovorne stranke naplaćivati za prijevoz do ili sa državnog područja druge ugovorne stranke utvrdit će se na razumnoj razini, a pri tom će se uzeti u obzir svi relevantni čimbenici uključujući troškove letenja, razuman povrat ulaganja, razumnu dobit, značajke letova (kao što su standardi brzine i komfora putnika), te interese korisnika i tarife drugih zračnih prijevoznika.

2. Tarife spomenute u članku 1. ovog Sporazuma i u stavku 1. ovog članka, dogovarat će se, kad god je moguće, između određenog zračnog prijevoznika (određenih zračnih prijevoznika) obje ugovorne stranke nakon konzultacija s drugim zračnim prijevoznikom (prijevoznicima) koji lete u cijelosti ili na dijelu zračne linije, te će se takav dogovor u pravilu postizati uz primjenu postupaka Međunarodnog udruženja zračnog prometa (u daljnjem tekstu navođeno kao IATA) za određivanje tarifa.

3. Na taj način dogovorene tarife podnijet će se na odobrenje zrakoplovnim vlastima obje ugovornih stranaka najmanje četrdeset i pet (45) dana prije predloženog datuma njihova uvođenja. U posebnim slučajevima, to se razdoblje može skratiti kao rezultat dogovora navedenih vlasti.

4. Ovo se odobrenje može dati izričito. Ukoliko niti jedna od zrakoplovnih vlasti nije izrazila svoje neodobravanje u roku od trideset (30) dana od dana podnošenja, sukladno stavku 3. ovog članka, te će se tarife smatrati odobrenima. U slučaju da se razdoblje za podnošenje skрати, kao što je navedeno u stavku 3. ovog članka, zrakoplovne vlasti mogu se sporazumjeti da razdoblje u kojem se mora priopćiti bilo kakvo neodobravanje bude kraći od trideset (30) dana.

5. Ako se tarifa ne može dogovoriti sukladno stavku 2. ovog članka, ili ako zrakoplovne vlasti jedne ugovorne stranke priopće drugim zrakoplovnim vlastima svoje neodobravanje bilo koje tarife dogovorene sukladno odredbama stavka 2. ovog članka, zrakoplovne vlasti ugovornih stranaka nastojat će odrediti tarifu međusobnim dogovorom.

6. Ako se zrakoplovne vlasti ne mogu usuglasiti niti oko jedne tarife koja im je podnesena na odobravanje sukladno stavku 3. ovog članka, ili oko određivanja bilo koje tarife sukladno stavku 5. ovog članka, spor će se riješiti u skladu s odredbama članka 19. ovog Sporazuma.

7. Tarifa utvrđena sukladno odredbama ovog članka ostat će na snazi dok se ne utvrdi nova tarifa. Međutim, tarifa se na temelju ovog stavka neće produžiti za više od dvanaest (12) mjeseci nakon datuma kada bi u protivnom istekla.

Članak 14.
ODOBRAVANJE RASPOREDA ZRAČNIH LINIJA

1. Određeni zračni prijevoznik (prijevoznici) jedne ugovorne stranke predat će svoje programe prometa (za ljetno i zimsko razdoblje) na odobravanje zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke najmanje trideset (30) dana prije početka obavljanja zračnog prometa. Takvi podnesci uključivat će posebno raspored zračnih linija, učestalost zračnog prometa i tipove zrakoplova koji će se koristiti. Zrakoplovne će vlasti predati svoju odluku o takvim podnescima sa programom prometa u roku od dvadeset (20) dana od datuma kada je navedeni zračni prijevoznik predao svoj program na odobravanje. Svaku izmjenu programa prometa kao i zamolbe za dopuštenjem izvođenja dodatnih letova određeni zračni prijevoznik (prijevoznici) jedne ugovorne stranke podnijet će na odobravanje zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke.
2. Određeni zračni prijevoznik (prijevoznici) će isto tako pružiti bilo koju drugu obavijest koja od njega može biti zatražena kako bi dokazao zrakoplovnim vlastima druge stranke da se pravovaljano pridržava zahtjeva Sporazuma.

Članak 15.
ODREDBE O ZRAKOPLOVNOJ SIGURNOSTI

1. Svaka ugovorna stranka u bilo kojem trenutku može zatražiti konzultacije glede sigurnosnih standarda prihvaćenih od strane druge ugovorne stranke koji se odnose na bilo koje područje glede posade zrakoplova, zrakoplova ili njihovog letenja. Takve će se konzultacije održati unutar trideset (30) dana od tog zahtjeva.
2. Ukoliko, nakon konzultacija, jedna ugovorna stranka ustanovi da druga ugovorna stranka djelotvorno ne održava i ne izvršava sigurnosne standarde u bilo kojem od navedenih područja koji su barem jednaki tada određenim minimalnim standardima sukladno Konvenciji, prva ugovorna stranka će obavijestiti drugu ugovornu stranku o svojim nalazima i o koracima koje smatra neophodnima da bi se udovoljilo navedenim minimalnim standardima, te da druga ugovorna stranka treba poduzeti odgovarajuće mjere kako bi ispravila navedeno. Propust druge ugovorne stranke da poduzme odgovarajuće mjere u roku od petnaest (15) dana, ili u nekom dužem razdoblju koje se može usuglasiti, biti će osnova za primjenu članka 4. ovog Sporazuma.
3. Usprkos obvezama spomenutim u članku 33. Konvencije, usuglašeno je da bilo koji zrakoplov koji leti za određenog zračnog prijevoznika (određene zračne prijevoznike) jedne ugovorne stranke obavljajući zračni prijevoz na ili sa državnog područja druge ugovorne stranke može, za vrijeme boravka na državnom području druge ugovorne stranke, biti podvrgnut pregledu ovlaštenih predstavnika druge ugovorne stranke, i to pregledom samog zrakoplova i

prostora oko njega, radi provjere valjanosti dokumenata kako samog zrakoplova tako i njegove posade, te radi pregleda očiglednog stanja samog zrakoplova i njegove opreme (u ovom članku postupak nazvan "pregled na stajanci"), uz uvjet da zbog takvog pregleda ne dolazi do nerazumnog kašnjenja.

4. Ukoliko pregled na stajanci ili niz pregleda na stajanci dovede do:

a) ozbiljne zabrinutosti da zrakoplov ili letenje zrakoplova ne udovoljava tada propisanim minimalnim standardima sukladno Konvenciji; ili

b) ozbiljne zabrinutosti da ne postoji djelotvorno održavanje i izvršavanje tada propisanih sigurnosnih standarda sukladno Konvenciji, ugovorna stranka koja vrši pregled moći će, u svrhu udovoljavanja članku 33. Konvencije, zaključiti da su zahtjevi prema kojima su svjedodžba ili dozvole za taj zrakoplov ili za posadu tog zrakoplova izdane ili priznate važećima, ili da zahtjevi prema kojima navedeni zrakoplov leti nisu jednaki ili veći od minimalnih standarda koji su utemeljeni prema Konvenciji.

5. U slučaju da predstavnik određenog zračnog prijevoznika zapriječi pristup zrakoplovu koji obavlja prijevoz za tog određenog zračnog prijevoznika jedne ugovorne stranke, sukladno stavku 3. ovog članka, u svrhu poduzimanja pregleda na stajanci, druga ugovorna stranka biti će slobodna ukazati da postoje razlozi za ozbiljnu zabrinutost u smislu razloga navedenih u stavku 4. ovog članka i izvući zaključke navedene u tom stavku.

6. Svaka ugovorna stranka zadržava pravo da odmah oduzme ili izmijeni ovlaštenje za rad zračnom prijevozniku druge ugovorne stranke u slučaju da prva ugovorna stranka zaključi, bilo kao rezultat pregleda na stajanci, niza pregleda na stajanci, zapriječenja pristupa u svrhu pregleda na stajanci, konzultacija ili na neki drugi način, da je ovakva momentalna mjera neophodna radi sigurnosti zračnog prijevoza određenog zračnog prijevoznika (određenih zračnih prijevoznika).

7. Bilo kakva mjera koju je poduzela jedna ugovorna stranka, sukladno stavcima 2. ili 6. ovog članka, bit će ukinuta u trenutku prestanka postojanja osnova za poduzimanje takvih mjera.

Članak 16. ZRAKOPLOVNA SIGURNOST

1. Sukladno svojim pravima i obvezama po međunarodnom pravu, ugovorne stranke potvrđuju da njihova međusobna obveza zaštite sigurnosti civilnog zrakoplovstva od radnji nezakonitog djelovanja čini sastavni dio ovog Sporazuma. Ne ograničavajući svoja opća prava i obveze po međunarodnom pravu, ugovorne stranke će posebice djelovati sukladno odredbama Konvencije o

krivičnim djelima i nekim drugim aktima izvršenim u zrakoplovima, potpisane u Tokiju 14. rujna 1963. godine, Konvencije o suzbijanju nezakonite otmice zrakoplova, potpisane u Den Haagu 16. prosinca 1970. godine, Konvencije o suzbijanju nezakonitih akata uperenih protiv sigurnosti civilnog zrakoplovstva, potpisane u Montrealu 23. rujna 1971. godine, te Protokola o suzbijanju nezakonitih akata nasilja na aerodromima koje služe međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisanog u Montrealu 24. veljače 1988. godine i svim drugim međunarodnim instrumentima u istom djelokrugu čije stranke mogu postati ugovorne stranke.

2. Ugovome stranke će jedna drugoj osigurati, na zahtjev, svu potrebnu pomoć radi sprječavanja nezakonitih radnji otmice civilnih zrakoplova, te ostalih nezakonitih djela usmjerenih protiv sigurnosti tih zrakoplova, njihovih putnika i posade, zračnih luka i navigacijskih uređaja, te bilo koje druge prijetnje sigurnosti civilnog zrakoplovstva.

3. Ugovome stranke će, u svojim međusobnim odnosima, djelovati sukladno sigurnosnim odredbama u zrakoplovstvu koje je utvrdila Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva (u daljnjem tekstu navođena kao ICAO), a koje su navedene u dodacima Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, u mjeri u kojoj su te sigurnosne odredbe primjenjive na ugovorne stranke; one će zahtijevati da operatori zrakoplova iz njihova registra ili operatori zrakoplova koji svoje glavno poslovno sjedište ili stalno mjesto boravka imaju na njihovom državnom području i operatori zračnih luka na njihovom državnom području djeluju sukladno takvim sigurnosnim odredbama u zrakoplovstvu.

4. Ugovome stranke su suglasne da se od takvih operatora zrakoplova može zahtijevati da poštuju odredbe o sigurnosti u zrakoplovstvu koje se spominju u stavku 3. ovog članka, a koje će od njih zahtijevati druga ugovorna stranka pri ulasku, izlasku ili tijekom boravka na državnom području te druge ugovorne stranke.

5. Svaka ugovorna stranka će omogućiti da se na njenom državnom području uspješno primjenjuju odgovarajuće mjere u svrhu zaštite zrakoplova, te provjera putnika, posade, ručne prtljage, prtljage, tereta i zaliha zrakoplova prije i za vrijeme ukrcaja ili utovara. Svaka će ugovorna stranka isto tako pozitivno razmotriti bilo koji zahtjev druge ugovorne stranke za poduzimanjem razumnih posebnih mjera sigurnosti kako bi se suprotstavilo određenoj opasnosti.

6. Ako se dogodi otmica ili prijetnja otmicom civilnog zrakoplova ili neke druge nezakonite radnje usmjerene protiv sigurnosti takvog zrakoplova, njegovih putnika i posade, zračnih luka ili navigacijskih uređaja, ugovorne stranke će jedna drugoj pomoći olakšavanjem veza i drugim odgovarajućim mjerama usmjerenim na brzo i sigurno okončanje takvog događaja ili prijetnje istim.

7. Svaka ugovorna stranka će poduzeti mjere koje smatra prikladnima kako bi se osiguralo da se zrakoplov koji je otet ili izvrnut drugim radnjama nezakonitog djelovanja, a koji je sletio na njezino državno područje, zadrži na tlu, osim u slučaju kada je njegov odlazak nužan radi neprijepome obveze zaštite ljudskih života. Kada god to bude moguće, takve će se mjere poduzeti na osnovu međusobnih dogovora.

8. Ukoliko bi jedna ugovorna stranka imala problema glede odredbi o zrakoplovnoj sigurnosti navedenih u ovom članku, zrakoplovne vlasti bilo koje od ugovornih stranaka mogu zatražiti trenutačne konzultacije sa zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke.

Članak 17. INFORMACIJE I STATISTIKA

1. Zrakoplovne vlasti bilo koje od ugovornih stranaka će se pobrinuti da njihov određeni zračni prijevoznik (njihovi određeni zračni prijevoznici) dostave zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke, na njihov zahtjev, takva periodična ili druga statistička izvješća koja mogu biti razumno zatražena u svrhu pregleda kapaciteta koje u zračnom prometu pružaju određeni zračni prijevoznici prve ugovorne stranke. Takva će izvješća uključivati sve informacije zatražene kako bi se odredila količina putnika, prtljage, tereta i pošte koju su prevezli ti zračni prijevoznici u ugovorenom zračnom prometu.

2. Zrakoplovne vlasti svake od ugovornih stranaka će dostaviti ili će se pobrinuti da njihov određeni zračni prijevoznik (njihovi određeni zračni prijevoznici) dostave zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke statističke podatke koji se odnose na putnike, prtljagu, teret i poštu prevezenu na i sa državnog područja te druge ugovorne stranke tijekom razdoblja koje je navedeno u zahtjevu, ali koji ne premašuje jednu prometnu sezonu IATA-e.

Članak 18. KONZULTACIJE I IZMJENE I DOPUNE

1. Svaka ugovorna stranka može u svako doba zatražiti konzultacije o provedba, tumačenju, primjeni ili izmjenama i dopunama ovog Sporazuma. Takve konzultacije, koje se mogu obaviti između zrakoplovnih vlasti i putem razgovora ili prijepiskom, otpočet će u roku od šezdeset (60) dana od dana kada je druga ugovorna stranka primila zahtjev u pisanom obliku

2. Bilo kakve izmjene ili dopune dogovorene na opisani način stupit će na snagu u skladu s člankom 23. ovog Sporazuma.

3. Izmjene i dopune Dodatka mogu se provesti neposrednim dogovorom između zrakoplovnih vlasti ugovornih stranaka.

Članak 19. USKLAĐENOST S MNOGOSTRANIM KONVENCIJAMA

Ako neka opća mnogostrana konvencija ili sporazum o zračnom prijevozu stupi na snagu za obje ugovorne stranke, ovaj će se Sporazum sukladno tome izmijeniti i dopuniti.

Članak 20. RJEŠAVANJE SPOROVA

1. Ukoliko između ugovornih stranaka dođe do bilo kakvog spora glede tumačenja ili primjene ovog Sporazuma, ugovorne će ga stranke, u prvom redu, nastojati riješiti pregovorima između zrakoplovnih vlasti objiju ugovornih stranaka.

2. Ukoliko spomenute zrakoplovne vlasti ne uspiju postići sporazum, spor će se riješiti diplomatskim putem.

3. Ukoliko ugovorne stranke ne dođu do rješenja pregovorima, one se mogu sporazumjeti da spor upute na odlučivanje nekoj osobi ili tijelu.

4. Ukoliko ugovorne stranke ne dođu do rješenja sukladno stavcima 1., 2. i 3. ovog članka, spor se može podnijeti, na zahtjev bilo koje od ugovornih stranaka, na odlučivanje arbitražnom sudu koji će se sastojati od tri arbitra, od kojih će jednog imenovati svaka ugovorna stranka, a o trećem će se sporazumjeti dva tako već imenovana arbitra, pod uvjetom da taj treći arbitar nije državljanin niti jedne ugovorne stranke. Svaka od ugovornih stranaka će imenovati arbitra u roku od šezdeset (60) dana od dana primitka obavijesti bilo koje od ugovornih stranaka od druge ugovorne stranke, diplomatskim putem, kojom se zahtijeva arbitraža nad sporom koju će provesti navedeni arbitražni sud, a treći će arbitar biti imenovan u razdoblju od slijedećih šezdeset (60) dana. Ukoliko bilo koja od ugovornih stranaka u navedenom razdoblju ne imenuje arbitra ili se u navedenom razdoblju ne imenuje treći arbitar, bilo koja od ugovornih stranaka može zatražiti od predsjednika Vijeća ICAO-a da imenuje arbitra ili arbitre, već prema svakom pojedinačnom slučaju; pod uvjetom da ukoliko je predsjednik Vijeća ICAO-a državljanin bilo koje od ugovornih stranaka, glavni potpredsjednik Vijeća ili, ako je i on takav državljanin, glavni član Vijeća koji nije državljanin niti jedne od ugovornih stranaka može biti zamoljen da izvrši imenovanja, već prema svakom pojedinačnom slučaju. Treći će arbitar, dakako, biti državljanin treće države i imat će ulogu predsjednika arbitražnog suda, te će odrediti mjesto na kojem će se arbitraža održati.

5. Arbitražni će sud odrediti svoje vlastite postupke.
6. Svaka će ugovorna stranka snositi troškove arbitražnog suca kojeg je imenovala, kao i troškove njezinog zastupanja u arbitražnom postupku. Troškove predsjednika arbitražnog suda i bilo kakve druge troškove ugovorne će stranke dijeliti u jednakim omjerima.
7. Ugovorne stranke se obvezuju na poštivanje bilo koje odluke donesene primjenom ovog članka.
8. Ukoliko, i tako dugo dok bilo koja ugovorna stranka ili njezin određeni zračni prijevoznik (njezini određeni zračni prijevoznici) ne udovolje odlukama donesenim prema stavku 4. ovog članka, druga ugovorna stranka može ograničiti, ukinuti, zadržati ili povući bilo koja prava ili povlastice koje je dodijelila temeljem ovog Sporazuma ugovornoj stranci u oglasi.

Članak 21.
REGISTRACIJA KOD MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE CIVILNOG
ZRAKOPLOVSTVA

Ovaj će Sporazum, kao i sve izmjene i dopune, biti registriran kod ICAO-a.

Članak 22.
TRAJANJE I OTKAZ

1. Ovaj Sporazum sklapa se na neodređeno vrijeme.
2. Svaka ugovorna stranka može u bilo kojem trenutku obavijestiti drugu ugovornu stranku u pisanom obliku, diplomatskim putem, o svojoj odluci da otkáže ovaj Sporazum. U tom slučaju ovaj Sporazum prestaje dvanaest (12) mjeseci od datuma primitka obavijesti druge ugovorne stranke, osim ako se obavijest o otkazu ne povuče dogovorom prije isteka tog roka. Obavijest o otkazu istodobno će se uputiti i ICAO-u.
3. Ako druga ugovorna stranka ne potvrdi primitak obavijesti o otkazu, smatrat će se da je obavijest primljena četrnaest (14) dana nakon primitka te obavijesti od strane ICAO-a.

Članak 23.
STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu danom primitka zadnje pisane obavijesti kojom se ugovorne stranke međusobno izvješćuju, diplomatskim putem, o ispunjenju njihovih unutarnjih pravnih uvjeta za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Ovaj će se Sporazum privremeno primjenjivati od dana potpisa.

U potvrdu navedenog, dolje potpisani, za to ovlašteni od svojih Vlada, potpisali su ovaj Sporazum.

Sastavljeno u, dana, u dva izvornika na hrvatskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

ZA VLADU
REPUBLIKE HRVATSKE

ZA VLADU KANADE

D O D A T A K

RASPORED I

Linije na kojima će u redovitom međunarodnom zračnom prometu u oba smjera letjeti određeni zračni prijevoznici Republike Hrvatske:

Mjesta u Republici Hrvatskoj	:	bilo koje mjesto
Mjesta između	:	bilo koje mjesto
Mjesta u Kanadi	:	bilo koje mjesto
Mjesta iza	:	dogovorit će se kasnije

RASPORED II

Linije na kojima će u redovitom međunarodnom zračnom prometu u oba smjera letjeti određeni zračni prijevoznici Kanade:

Mjesta u Kanadi	:	bilo koje mjesto
Mjesta između	:	bilo koje mjesto
Mjesta u Republici Hrvatskoj	:	bilo koje mjesto
Mjesta iza	:	dogovorit će se kasnije

Bilješke:

1. Bilo koje mjesto ili nekoliko mjesta na određenim zračnim linijama može biti prema izboru određenih zračnih prijevoznika bilo koje od ugovornih stranaka izostavljeno na svim letovima ili na nekima o njih, ovisno o interesu određenog zračnog prijevoznika ugovornih stranaka i pod uvjetom da ti letovi počinju na državnom području ugovorne stranke koja određuje tog zračnog prijevoznika.
2. Određeni zračni prijevoznik svake ugovorne stranke letjet će preko bilo kojeg mjesta između i do bilo kojeg mjesta iza bez korištenja prometnih prava Pete slobode.
3. O mogućem korištenju prometnih prava Pete slobode u mjestima iza mogu se sporazumjeti zrakoplovne vlasti obiju ugovornih stranaka.